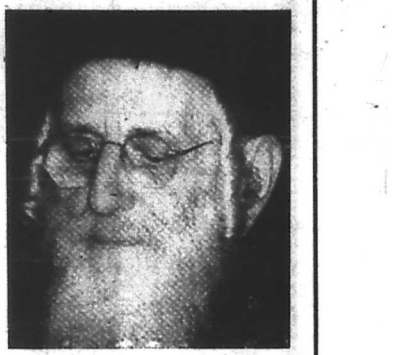
בסוד שיח

מאת שאול שיף

אלימות ברשות התורה?

מאת שאול שיף

לאדמו"ר מבובוב שליט"א מוסדות מפוארים בארץ ובחו"ל וקהל חסידיו בעולם אינו נופל במספר מ"החצרות" הגדולות של אדמו"רים ידועי שם. בואו לישראל השבוע של האדמו"ר שליט"א עורר שמחה רבה בקרב חסידיו, והמקורבים למלכות עשו את כל ההכנות הדרושות, כדי לגרום נחת־רוח לאדמו"ר בתקופת שהותו הקצרה בארץ הקודש.

האדמו"ר מבובוב, רבי שלמה הלברשטאם

אלא שתמיד אירועים מסוג זה בציבור החרדי, מלווים לעתים במעשים שאין דעת חכמים נוחה מהם, וכאשר הם נעשים על־ידי חילונים או שוטרים כלפי הציבור החרדי, זועק הציבור החרדי "בעולאלד" ומגנה אותם בלשון חריפה ביותר. כך, למשל, חששו כמה "מבינים", כי דעתו של האדמו"ר לא תהיה נוחה מכך, שבקריית בובוב בבתים מתנוססות כרזות מעל כמה מרפסות הקוראות לציבור "היכונו לביאת המשיח". לא ח"ו כרזות "ברוך הבא מלך המשיח", אלא סתם "היכונו", וכך, כדי לקיים את כל הסעיפים "הרלבנטיים ב"שולחן ערוך" וב"משנה ברורה" ובהנהגות האדמו"רים למיניהם, קרעו כחמת זעם את הכרזות בקומות התחתונות. היתה בעייה עם כמה כרזות בקומות עליונות, ואז כדי להסביר לבעלי הכרזות בפני איזה סכנה הם ניצבים תחכו לאחר מבעלי הכרזות את צמיגי מכוניתו למען ישמעו וייראו. מעשים אלה עלולים היו להביא לעימות אלים ביותר בקריה ואז ברוח ימי "ספירת העומר" הורדשים אהבת חינם כתשובה המשקל ש"לא נהגו כבוד זה בזה", הורה נציג חב"ד בבת־ים להסיר את הכרזות ולהימנע מקרבות רחוב שיגרמו לחילול השם.

חבל שמעשים מסוג זה הם נחלת חוגים בציבור החרדי המבזים את כלל הציבור הדתי, שברובו הגדול מסתייג מהם.

מה יודע הציבור האמריקני על השואה?

מכון רופר (ROPER) נתבקש באחרונה על־ידי הוועד היהודי האמריקני לערוך סקר על הידע והגישות של אמריקנים, מבוגרים ותלמידי תיכון לשואה. הסקר הקיף 992 מבוגרים ו־506 תלמידי כיתות י' – י"ב והמסקנות העיקריות ממש מהממות.

38 אחוז מהמבוגרים ו־53 אחוז (!) מתלמידי התיכון לא ידעו למה מתייחס המונח שואה. 65 אחוז מהמבוגרים ו־71 אחוז מתלמידי התיכון, לא ידעו ששה מיליון יהודים נרצחו. 6 אחוזים מהמבוגרים ו־10 אחוזים מתלמידים אמרו, שזו הפעם הראשונה שהם שומעים על השואה. בכלל, נתברר מהסקר, כי האמריקנים יודעים יותר על מלחמת העולם השנייה מאשר על השואה.

כ־20 אחוז (!) מהמבוגרים והתלמידים מאמינים, כי ייתכן שהשואה כלל לא התרחשה. 41 אחוז מהמבוגרים ו־29 אחוז מהתלמידים מאמינים כי תיתכן חשיבות השואה בעתיד. 60 אחוז מהמבוגרים ו־53 אחוז מהתלמידים מסכימים כי השואה הבהירה את הצורך במדינה יהודית כמקום מקלט ליהודים.

בקרב המבוגרים 50 אחוז ראו בטלוויזיה מקור ידע על השואה, 42 בספרים, 37 בעיתונים וכתבי עת ו־24 אחוז בקולנוע. בקרב הנוער 59 אחוז למדו את הנושא בבית הספר (ישנן מדינות בהן קיים חוק המחייב ללמד את השואה) 33 מתוך צפייה בטלוויזיה ו־33 אחוז מתוך קריאת ספרים. בסיכום הדו"ח נאמר, כי אמריקנים לבנים מגיל 30 ומעלה ובעלי השכלה גבוהה והכנסה גבוהה, יודעים בדרך כלל יותר על השואה ומודעים לחשיבותה.

על־פי הסקר הזה ייקל על התנועות הניאו־נאציות, בגרמניה לשכנע את הציבור האמריקני, כי השואה היא סיפור שהומצא במוחם של היהודים וכי זוהי ברוחה שלא היתה ולא נבראה.

יו"ר ועדת הכנסת לענייני אנטישמיות, סגן יו"ר הכנסת, ח"כ עובדיה עלי מעבד עתה יחד עם קבוצת מומחי־מחשב תוכנית ייחודית הבאה להתמודד עם הניסיונות להכחיש את השואה. זו תופץ באמצעות תחנת "האינטרנט" האמריקנית שאליה מחוברים מליוני אמריקנים בעלי מחשב.

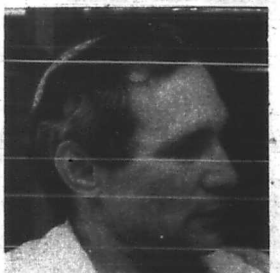
צומת תתמודד גם בבחירות לרשויות המקומיות

צומת מתכוונת לערוך סקרים בכמה ערים כדי לבחון את סיכוייה בבחירות, לרשויות המקומיות. מאחר ובבחירות המוניציפאליות האחרונות נתברר, כי מצביעים רבים, בעיקר צעירים, הצביעו לכנסת בעד רשימה ימנית, ואילו לרשות המקומית בעד ר"צ (במיוחד בירושלים) או רשימה אחרת שמצעה היה אנטי־דתי, סברים בצומת, כי ינתן יהיה לפגוע ברשימות השמאלניות, אם יוצבו מטעמה מועמדים מתאימים ו"לאסוף" את פוטנציאל קולותיהם.

ניצב לשעבר, משולם עמית מוזכר כמועמד לראשות רשימת צומת בירושלים, אם כי יש לו עדיין מתנגדים מבין חברי הכנסת של צומת. בראשון־לציון כבר סוכם, כי נחמיה (חמי) דורון, יליד ראשל"צ יתמודד לרשות המקומית וכן יוצג מועמד לאחת המועצות האזוריות בגליל. ראשי צומת ממתינים לתוצאות ה"פריימריס" של העבודה והליכוד, כדי להחליט סופית באלו ערים להתמודד באופן עצמאי ובאלו ערים להשתלב ברשימות קיימות.

זריזים עם יהודים איטיים עם ערבים

ב־22 במרץ 1993 שלח ח"כ חנן פורת, מכתב ליועץ המשפטי לממשל, מר יוסף חריש, בו הוא מפנה את תשומת לבו, כי סגן המופתי חשיידי מחמד אליג'מאל כלל בדרשתו ביום ששי דברי הסתה בוטים כנגד יהודים וערבים באלו.

ח"כ חנן פורת

הדברים של סגן המופתי "לצלוב את משתפי הפעולה" וכי "ישיבתם של היהודים בארץ ישראל זמנית ובשתיה זמנית", נאמרו בימי תוקף שיהיו בן למעלה ממאה אלף איש. ח"כ פורת ציין, כי התקשורת צייטה את דבריו בהבלטה וכי אין כל מקום לפקפק באמינותם.

ח"כ פורת פנה לחריש בדרישה להעמיד מיד את סגן המופתי לדין פלילי בעוון הסתה לרצח.

עד כה לא זכה ח"כ פורת לתגובה מצד היועץ המשפטי לממשלה.

השבוע כאשר בוועדת הכנסת ביקשו נציגי השמאל להסיר את הסיגנון של לימוד ליבנת ורפאל איתן על דברים שכלל לא אמרו, ניזכר ח"כ פורת, כי דבריו של סגן המופתי לא זכו לתגובה הולמת מצד ראשי מר"צ ושלוחותיהם, אך גם היועץ המשפטי לממשלה משום מה טרם נקט צעדים המתחייבים, לנוכח דברי ההסתה והנאצה של סגן המופתי. זאת, כאשר כלפי הרה"ג רב ליאור, להבדיל אלף אלפי הבדלות, גילה מסרב היועץ המשפטי זריזות מופלגת, כאשר טרח מיוזמו לידע אותו על התבטאות כזו או אחרת של הרב באחד מכנסי הרבנים.

ביום שני השבוע שלח ח"כ פורת מכתב נוסף ליועץ המשפטי למשלה לאמור:

"אדוני היועץ המשפטי, עד היום, כתוב ואצי לאחר האירועים המוזכרים במכתבי אליך, לא קיבלתי את תגובתך על הדברים ולא הבחנתי בפעולה כלשהי שננקטה על־ידך בנושא, הדברים אותם אמר סגן המופתי בדרשתו בהר הבית בפני קהל עצום הם חמורים מאין כמותם ויש בהם, בעליל, הסתה לרצח. אינני יודע מהם המניעים המעכבים את הטיפול בנושא ואף כי ברור לי, שישנה רגישות גבוהה בנקיטת צעדים כנגד האיש, הרי שחוסר תגובה כשלעצמו, נותן לגיטימציה לדברים ומפחית את עוצמת ההרתעה של הממשלה וכוחות הבטחון. הסוגיה הזו איננה רק סוגיה משפטית, יש לה השלכות יומיומיות בשטח והאוכלוסיה שסובלת מהמצב, היא דווקא אותה אוכלוסיה שתורמת להגברת הבטחון וללכידת המחבלים. העובדה, שפניה מסוג זה נותרת ללא מענה, גם היא מעוררת תמיהה...".

ח"כ פורת החליט להמתין זמן סביר לתשובת היועץ המשפטי למכתבו השני כדי שיוכל להופיע עם "ידיים נקיות" בפני הבג"ץ. יועציו המשפטיים של ח"כ חנן פורת עברו כבר על החומר כולל סרט ההקלטה של דברי המופתי ולהערכתם "מדובר במקרה קלאסי הראוי להתערבות הבג"ץ".

ח"כ פורת מאמין, כי ועדת האתיקה של לישכת עורכי הדין תתן דעתה לדבריה של עו"ד לאה צמל בראיון ל"סוף־שבוע" של "מעריב", שקראה לפגיעה ולשפיכת דמם של המתנחלים. מתוך חשש שמא יו"ר לשכת עורכי הדין, עו"ד דרור חוטר־ישי לא קרא את דבריה הוא טרח להעביר אליו את העתק מכתבו ליועץ המשפטי לממשלה, שעוסק גם בסוגיית עו"ד לאה צמל.

מי החליט על פיטוריו של הרב איסר קלונסקי?

ראש מחלקת הכשרות ברבנות הראשית, הרב איסר קלונסקי־ידוע ומפורסם בנקיון כפיו, ביראת השמים שלו ובגישה עניינית לכל בעיה העולה על שולחנו. לשבחו ייאמר, כי הוא אינו שייך ל"קליקות" או לזהות פוליטית כלשהי ומתרחק מהכיעור והרומה לו. אחד הרבנים הראשיים נפגש עמו לשיחה, דיבר בשבח עבודתו וטרח לומר, כי אין כל כוונה לפטר אותו או לשנות את הסטטוס שלו ברבנות הראשית. אשר על־כן גדולה היתה ההפתעה כאשר קיבל מכתב תתם בידי פקיד בכיר במשרד הדתות המודיע לו על סיום עבודתו "על דעת שני הרבנים הראשיים". לא אדם כהרב קלונסקי ייאחז בקרנות המזבח או יפתח ב"לובי" ציבורי כדי להבטיח את המשך עבודתו כראש מחלקת הכשרות, אך ציבור גדול של בני־תורה ואחרים ראו במכתב הפיטורין צעד המעורר תמיהה רבות במיוחד לנוכח העובדה כי לא מעט מהדברים הכתובים ביום מוסמך בידיעה ש"הרב קלונסקי הולך".

לשכתו של "הראשון לציון", הרב הראשי, הגר"א בקשר־דורון ייאמר, כי חש שהענין כולו טעון שיקול־דעת נוסף, ובהיעדרו של עימיתו הרב הראשי הגר"י לאו שישהה באותה עת בשליחות ממלכתית ברחום־אפריקה, החליט על דחיית הגזירה בשלושה חודשים. אישי ציבור שביקשו למחות על פיטוריו של הרב קלונסקי נמנעו מלעשות זאת, כדי לא לתת לפרשה זו מימד פוליטי, אך בשיחות פרטיות הביעו אכזבתם מהמגמה המסתמנת, אולי, למחוק כל סממן ציוני דתי מהרבנות הראשית לישראל.

ההוראה שהגיעה מהגר"מ שך

בתום הדיון על משטרת האוטונומיה בוועדת הפנים של הכנסת, פירסם ח"כ הרב מנחם פרוש הודעה לעתונות שממנה ניתן היה להסיק, כי הוא מתנגד למשטרת האוטונומיה וכי הוא שותף לעמדת מחנה הימין בסוגיה זו לפחות. ואכן בשיחה עמו סיפר, כי הרעיון של הקמת משטרת אוטונומיה הזכירה לו את מצב היהדות בישראל בתקופת המנדט הבריטי. "בכל פעם שפגעו ביהודי בימי הפרעות והייתי הולך להתלונן בתחנת המשטרה, הם נטו להתעלם מדברי ולא נקטו שום צעד כדי להעמיד לדין את הפורעים. "אני רואה לנגד עיני ב"שכחים" מצב דומה, אם יקרה משהו ליהודי איזה ערבות תגלה משטרת האוטונומיה, הרי זה יהיה הדבר האחרון שיעניין אותה...

הצופה: ומה בקשר לרמת הגולן אתם בעד נסיגה, בעד פשרה, אף־על־פי?

הרב פרוש: "אגודת ישראל" לא קיימה שום דיון מדיני ולכן אי־אפשר לדבר על עמדת של "אגודת־ישראל" בנושא הגולן. כשזה יהיה מעשי אז נדון. כל הדיונים עד כה הינם תיאורטיים בלבד.

הצופה: ולאן נוטה הרוח?

הרב פרוש: בשעתו מנחם בגין ז"ל ממש "רתח" נגדנו על שלא הצבענו בעד החלת החוק הישראלי על רמת הגולן ובחרנו להימנע בעת ההצבעה.

מדוע?

הרב פרוש: היתה הודאה של מועצת גדולי התורה. סמוך להצבעה קיבלתי הוראה ישירה של הרב שך, היא הופנתה אלי, שלא להצביע בעד החלת החוק הישראלי על רמת הגולן, רק להימנע.

"הלובי" בעד שלום עם הגולן חייב לקחת בחשבון גם את הציבור החרדי ולא להסתפק בצעדי המחאה כלפי ש"ס והעומדים בראשו.

אגב, השבוע צייטטו במזנון הכנסת, את ח"כ הרב יוסף עזרן כמי שאמר: "פניתי לרבין והזהרתי לו שבכל השקיה לנסיגת מרמת הגולן אל תספור את הקול שלי עם קולות המצדדים בנסיגה".

הבהרה זו מפיו של ח"כ הרב עזרן "תוידה" אותו, ככל הנראה, מרשימת היעדים למסע שיכנוע, שייפתח כבר בימים הקרובים בארץ ובחו"ל.

נאמני ארץ־ישראל גיבשו שורת צעדים שתכליתם לשכנע את ש"ס לפרוש מן הממשלה, כדי "שלא להיות שותפים בתוכנית השלום של רבין־ערפאת". חלק מהצעדים נשמרים בסוד כמוס, אך מהמעט שודלף עלה, כי מנהיג ש"ס הגר"ע יוסף יאלץ להתמודד עם מסע לחצים נמרץ. אישים הידועים כתורמים למוסדות ש"ס ייתבקשו להפעיל השפעתם עליו וכן תבוא פניה לרבנים מבני עדות המזרח בארץ ובחו"ל שירימו קולם נגד התוכנית המתגבשת לנסיגה מהגולן והקמתה של מדינת פלשתין. חברי הקונגרס האמריקני יצויידו במידע רב על הסכנות הנשקפות לישראל מתוכנית השלום של ממשלת רבין והם ייפקדו "להציל את ישראל ממשלתה".

השבוע התקיימו שתי ישיבות של כל הגורמים המעורבים בנושאי ארץ־ישראל ובניגוד לעבר, הכל צפו מרצים מהתהבה שהושגה בין הקבוצות השונות, שמעולו עוד כה בנפרד. צוות מיוחד יתמקד בניוס כספים בארץ ובחו"ל, כדי "להבטיח שהמערכת הארגונית תוכל לפעול ללא תריסות.